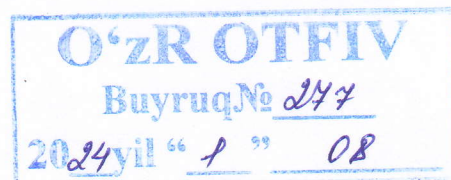

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

*70810501 – O‘simliklar himoyasi va karantini magistratura
mutaxassisligining*

MALAKA TALABLARI

Toshkent -2024

ISHLAB CHIQLIGAN VA KIRITILGAN:
Toshkent davlat agrar universiteti.

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirligining
2024-yil “ 1 ” 08 dagi 247 – sonli buyrug‘i bilan.

JORIY ETILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirligi.

Mazkur Malaka talablari “Oliy ta‘limning davlat ta‘lim standarti. Asosiy qoidalar”, “Oliy ta‘limning davlat ta‘lim standarti. Oliy ta‘lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori”, O‘zbekiston Respublikasi Milliy va tarmoq malaka doiralari (ramkasi), kasbiy standartlar va kadrlar buyurtmachilari takliflariga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me‘yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		bet
1.	Umumiy tavsifi.....	4
1.1.	Qo‘llanish sohasi	4
1.1.1.	Malaka talabining qo‘llanilishi.....	4
1.1.2.	Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari	4
1.2.	Kasbiy faoliyatlarining tavsifi.....	4
1.2.1.	Kasbiy faoliyatining sohalari	4
1.2.2.	Kasbiy faoliyatlarining obyektlari.....	5
1.2.3.	Kasbiy faoliyatlarining turlari	5
1.2.4.	Kasbiy vazifalari.....	5
2.	Kasbiy kompetensiyalariga qo‘yiladigan talablar	7
3.	Amaliyotlarga qo‘yiladigan talablar	8
4.	Fanlar katalogining tuzilishi	8
	Bibliografik ma’lumotlar.....	10
	Kelishuv varag‘i.....	11

1. Umumiy tavsifi

70810501 – O‘simliklar himoyasi va karantini magistratura mutaxassisligi bo‘yicha magistrlar tayyorlovchi kunduzgi ta‘lim shakllarida amalga oshiriladi. Barcha ta‘lim shakllari bo‘yicha o‘qitish kredit-modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Magistratura dasturining me‘yoriy muddati 2 yil.

1.1. Qo‘llanish sohasi

1.1.1. Malaka talabining qo‘llanilishi.

Malaka talabi 70810501 – O‘simliklar himoyasi va karantini magistratura mutaxassisligi bo‘yicha magistrlar tayyorlovchi barcha oliy ta‘lim tashkilotlari uchun talablar majmuyini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

Mazkur magistratura mutaxassisligi bo‘yicha malaka talablari, o‘quv reja va fan dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o‘quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas‘ul hamda o‘z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta‘lim tashkilotining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o‘quv bo‘limi boshlig‘i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor – o‘qituvchilari;

magistratura mutaxassisligining o‘quv reja va fan dasturlarini o‘zlashtirish uchun oliy ta‘lim tashkilotining talabalari;

magistratura bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyalari;

ta‘limni boshqarish bo‘yicha vakolatli davlat organlari;

oliy ta‘lim muassasasini moliyalashtirishni ta‘minlovchi organlar;

oliy ta‘lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;

kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;

oliy ta‘lim tashkilotlariga o‘qishga kirayotgan bakalavriat bitiruvchilari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. Kasbiy faoliyatlarining tavsifi

1.2.1. Kasbiy faoliyatlarining sohalari.

70810501 – O‘simliklar himoyasi va karantini magistratura mutaxassisligi - fan sohasidagi magistratura mutaxassisligi bo‘lib, umumiy oliy ta‘lim va professional ta‘limi muassasalarida ta‘lim yo‘nalishiga oid fanlarni o‘qitish;

O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy-tadqiqot institutlari, davlat boshqaruvi organlari, umumiy oliy ta‘lim va professional ta‘limning davlat va nodavlat muassasalarida kompleks masalalar bilan bog‘liq kasbiy sohalarda majmuasini qamrab oladi.

1.2.2. Kasbiy faoliyatining obyektlari:

O‘zbekiston respublikasi Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy – tadqiqot institutlarida, qishloq xo‘jaligi vazirligi tizimidagi idoralarda, oliy ta‘lim va professional ta‘limi muassasalarida, davlat va nodavlat tashkilot, korxonalar va muassasalar, kompaniyalar (firmalar, klasterlar), ishlab chiqarish birlashmalari va boshqarmalarida, ishlab chiqarish korxonalarida, davlat boshqaruvi organlari, oliy ta‘lim va professional ta‘limning davlat va nodavlat muassasalarida kompleks masalalarni yechish.

70810501 – O‘simliklar himoyasi va karantini mutaxassisligi bo‘yicha bitiruvchilar pedagogik qayta tayyorlashdan o‘tgan taqdirda, professional ta‘lim muassasalarida ta‘limning vakolatli boshqaruv organlari tomonidan aniqlanadigan umumkasbiy va ixtisoslik fanlarini o‘qitish bo‘yicha pedagogik faoliyati bilan shug‘ullanish huquqiga ega bo‘ladi. O‘zbekiston respublikasi Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy – tadqiqot institutlarida, agroklastarlarda, qishloq xo‘jaligi vazirligi tizimidagi idoralarda kompleks masalalarni yechish huquqiga ega bo‘ladi.

1.2.3. Kasbiy faoliyatlarining turlari:

- *ilmiy-tadqiqot faoliyati;*
- *pedagog faoliyati;*
- *loyihaviy-konstruktorlik;*
- *axborot-tahliliy faoliyat;*

1.2.4. Kasbiy vazifalari.

70810501 – O‘simliklar himoyasi va karantini mutaxassisligi bo‘yicha Milliy malaka ramkasining 7-malaka darajasi hamda magistr kasbiy faoliyatlarining sohalari, obyektlari va turlariga muvofiq magistratura bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo‘lishi lozim:

Ilmiy-tadqiqot faoliyatida:

Respublika va xorijda chop etilgan O‘simliklar himoyasi va karantini sohasidagi texnologiyalariga oid ilmiy-texnik axborotlarning ilmiy manbalarini o‘rganish;

soha bo‘yicha ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarishda bevosita ishtirok etish;
mavzu (topshiriq) bo‘yicha ilmiy-texnikaviy ma‘lumotlarni yig‘ish, ishlov berish, tahlil qilish va olingan ma‘lumotlarni tizimlashtirishda ishtirok etish;
ilmiy-tadqiqot natijalarini va ishlanmalarni amaliyotga tatbiq etishda ishtirok etish.

amaliy faoliyatda zamonaviy axborot texnologiyalari, kompyuter texnikasi va kommunikatsion vositalaridan foydalanish;

ilmiy asoslangan tizimlarni tavsiya etish va foydalanish;

ilmiy seminar, konferensiya va simpoziumlarni tashkil etish, o'tkazish hamda faol ishtirok etish;

mos mutaxassislik mavzusi bo'yicha ilmiy loyihalarni ishlab chiqish, yechilayotgan ilmiy muammolar va topshiriqlarning konseptual va nazariy modellarini ishlab chiqish;

o'simliklar himoyasi va karantini sohasida ishlab chiqarishni tashkil etish va takomillashtirish bo'yicha texnologik yechimlarni ishlab chiqish.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatida:

o'simliklar himoyasi va karantini sohasida mavjud texnologiyalar va texnik vositalaridan samarali foydalanish, ularning ko'rsatkichlarini baholash va oshirish choralarini ko'rish;

o'simliklar himoyasi va karantini sohasida ishlab chiqarish texnologik jarayonlarini amalga oshirish uchun zarur bo'lgan ishlab chiqarish jarayonlari va resurslarini rejalashtirish;

zamonaviy axborot texnologiyalar tizimidan foydalanish bilan bog'liq bo'lgan ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash uslublari hamda mexanizmlarini ishlab chiqish;

ishlab chiqarish jarayonlarining atrof-muhit muhofazasi, yong'in, texnika va mehnat xavfsizligi talablariga mosligini monitoring qilish;

kasbga oid muammolarning yechimlarini amaliyotga tatbiq etish;

bajarayotgan faoliyati bo'yicha ish rejasini tuzish va uni bajarish, nazorat qilish va amalga oshirgan ishining natijalarini baholash;

namunaviy texnologik jarayonlarni ishlab chiqish va ularni qo'llash;

qishloq xo'jalik o'simliklari zararli organizmlari tur tarkibini aniqlash, o'simliklarni kasallik, zararkunanda va begona o'tlardan himoya qilish va karantinda samarali va resurstejamkor faoliyatni tashkil eta olish;

pullik ta'lim xizmatlarini tashkil etish va amalga oshirish;

ixtisoslikka mos mavzu bo'yicha turli xizmatlarni ko'rsatish qobiliyatiga ega bo'lishi lozim;

kimyoviy va biologik kurash vositalaridan qo'llashda shaxsiy va jamoa xavfsizligini ta'minlash;

o'simliklarni zararli organizmlardan himoya qilish sohasida bajariladigan ish rejasini tuzish va bu ishni nazorat qilish, ishni bajarish uchun zarur bo'lgan resurslarni rejalashtirish, o'z ishining natijalarini baholash;

ishlab chiqarish jarayonlarining atrof-muhit muhofazasi, yong'in, texnika va mehnat xavfsizligini talablariga mosligini monitoring qilish.

Loyihaviy-konstruktorlik faoliyatida:

O‘simliklar himoyasi va karantini sohasida ishlab chiqarish texnologik jarayonlarini loyihalash, texnologik jarayonlar va mehnatni tashkil etish va ishlab chiqarish jarayonlarini boshqarish;

loyihaviy va dasturiy hujjatlarni ishlab chiqish;

amaliyotda axborot texnologiyalarning xalqaro va kasbiy standartlarini, zamonaviy uslublarini, instrumental va hisoblash vositalarini tayyorgarlik ixtisosligiga mos ravishda qo‘llash.

Axborot-tahliliy faoliyatida:

Loyihalar samaradorligini baholash;

axborot-tahlil faoliyati natijalari bo‘yicha hisobot tayyorlash;

boshqaruv qarorlarining samaradorligini baholash.

Oliy, malaka oshirish va qayta tayyorlash ta‘lim muassasalarida ilmiy-pedagogik hamda professional ta‘lim muassasalarida pedagogik faoliyat (o‘rnatilgan tartibda):

o‘quv fanlarini o‘qitish metodikasini egallash;

elektron o‘qitish usullarini egallash;

oliy va professional ta‘lim muassasalarida mutaxassislikka oid tayyorgarlik yo‘nalishida nazarda tutilgan o‘quv fanlari agrokimyo bo‘yicha nazariy, amaliy va laboratoriya mashg‘ulotlarini o‘tkazishi;

zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalardan foydalanib nostandart o‘quv mashg‘ulotlarini o‘tkazish;

o‘qitilayotgan fanlar bo‘yicha darslarni o‘tkazish uchun zarur bo‘lgan o‘quv-metodik hujjatlarni tuzishi, tayyorlash va rasmiylashtirish;

o‘qitilayotgan fan bo‘yicha o‘quv mashg‘ulotlarni o‘tkazish uchun o‘qitishning texnik vositalaridan foydalanish;

mustaqil ta‘lim va ijodiy qidiruv natijasida o‘qitilayotgan fan hamda pedagogik faoliyat sohasidagi turli usullar, vositalar va boshqa sohalarda o‘z-o‘zini muntazam takomillashtirib borish;

uzluksiz ta‘lim tizimining DTS, Davlat talablari va boshqa o‘quv-me‘yoriy hujjatlarni ishlab chiqishda ishtirok etish.

2. Kasbiy kompetensiyasiga qo‘yiladigan talablar

kasbiy faoliyatda tabiiy fanlarning asosiy qonunlaridan foydalana olishi, matematik tahlil va modellashtirish, nazariy va eksperimental tadqiqotlar usullarini qo‘llay olishi;

og‘zaki va yozma shaklda davlat tili qoida va me‘yorlariga amal qilgan holda fikr, mulohaza, g‘oya, taklif, ta‘rif va xulosalarni mantiqiy, to‘g‘ri, asosli va aniq bayon etish hamda ifodalay olishi;

xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunish va kasbiy faoliyati uchun yetarli darajada undan foydalana olishi;

olingan kasbiy tajribani tanqidiy ko'rib chiqish, o'z-o'zini rivojlantirish, malaka oshirish va o'z kasbiy faoliyatining turi hamda xarakterini o'zgartirishga qodir bo'lishi;

ish joyidagi potensial xavflarni yaxshi tushunishi va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan baxtsiz hodisalarning oldini ola bilishi;

axborotlarni yig'ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini bilish va faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olishni;

qishloq xo'jalik ekinlarida uchraydigan zararli organizmlarni turlarini aniqlay olishi hamda agrobiotsenozlarda zararli organizmlar rivojlanishi va tarqalish xaritasini tuzishi;

qishloq xo'jaligida o'simliklar himoyasi va karantini, tadbirlarning bajarilishi sifatini aqlli (smart) texnologiyalar yordamida nazorat qila olishi;

o'simliklarni himoya qilish, biologik vositalarni ko'paytirish va qo'llash texnologiyalari, pestitsidlardan amalda foydalanishni ekologik xavfsiz usullari va vositalarini qo'llash bo'yicha bilimlarni egallashi;

qishloq xo'jalik ekinlari kasalliklari va zararkunandalarini hisobga olish, paydo bo'lishini hamda tarqalishini bashorat qila olishi;

ilmiy-tadqiqot natijalarini va innovatsion ishlanmalarni amaliyotga tatbiq qilish, texnologik jarayonlarni loyihalash va ularni amalda joriy qilish qobiliyatiga ega bo'lishi kerak.

3. Amaliyotlarga qo'yiladigan talablar.

Ilmiy amaliyot – Majburiy va tanlov fanlaridan nazariy bilimlarni mustahkamlash va ilmiy (tajriba orttirish) jarayonlari bilan uyg'unlashtirish, tegishli amaliy ko'nikmalar, kompetensiyalar va malakalarni shakllantirishga qaratiladi.

Ta'lim yo'nalishi bo'yicha quyidagi amaliyotlar o'tkaziladi:

1. Ilmiy tajriba orttirish amaliyoti;

4. Fanlar katalogining tuzilishi:

T.r.	Fanning malakaviy kodi	O'quv fanlari, bloklar va faoliyat turlari	Umumiy yuklamaning hajmi, soatlarda	Kredit miqdori	Semestr i
1.00	MFM146	Majburiy fanlar	1380	46	1-4
1.01	ITMM1104	Ilmiy-tadqiqot metodologiyasi	120	4	1
1.02	MFO'MM1204	Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi	120	4	2
1.03	O'HQITUM1104	O'simliklar karantini va himoyasida ilmiy-tadqiqot	120	4	1

		uslublari			
1.04	HSHBSM1106	Hasharotlar biologiyasi va sistematikasi	180	6	1
1.05	O'BHQNM1206	O'simliklarni biologik himoya qilish nazariyasi	180	6	2
1.06	O'KHQNM 1304	O'simliklarni kimyoviy himoya qilish nazariyasi	120	4	3
1.07	O'UHQM1306	O'simliklarni uyg'unlashgan himoya qilish	180	6	3
1.08	QXMESKTM 1306	Qishloq xo'jalik ekinlarini yetishtirishda va saqlashda karantin tadbirlari	180	6	3
1.09	ISEHQEXUM 1106	Issiqxona ekinlarini himoya qilishning ekologik xavfsiz usullari	180	6	1
2.00		Tanlov fanlari	420	14	2,3
2.00		Tanlov fanlari	420	14	2,3
	Kvalifikatsiya	Agronom, karantin inspektori, pedagog - tadqiqotchi			
3.00		Ilmiy faoliyat	1800	60	1,2,3,4
		Ilmiy-tadqiqot ishi va magistrlik dissertatsiyasini tayyorlash hamda himoya qilish	1080	36	(1,2,3,4)
		Ilmiy-pedagogik ish	360	12	(1,2,3)
		Ilmiy amaliyot (tajriba orttirish)	360	12	4
		HAMMASI	3600	120	1-4

Bibliografik ma’lumotlar

UDK: 002:651.1/7

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so‘zlar:

kasbiy faoliyat turi, kompetensiya, modul, ta’lim yo‘nalishi, kasbiy faoliyat obyekti, kasbiy faoliyat sohasi, zararkunanda, biologik va kimyoviy vositalar, o‘simliklarni himoya qilish, zararlovchi hasharotlar, tur tarkibi, bioekologik xususiyatlari, qarshi kurash choralari, kasb faoliyati, magistratura, loyiha-texnologik, pedagogik, ilmiy-pedagogik ish, pedagogik texnologiyalar, pedagogik mahorat, nutq madaniyati asoslari, malaka amaliyoti, magistrlik dissertatsiyasi, baholash, davlat attestatsiyasi, mustaqil ta’lim, o‘quv fanlari bloki, mundarija, oliy ta’lim muassasasi, ta’lim jarayoni, kadrlarga talab, loyihalash, ilmiy-tadqiqot jarayonlari.

Ishlab chiquvchilar, kelishilgan asosiy turdosh oliy ta’lim muassasalari
hamda kadrlar iste’molchilari

ISHLAB CHIQUILGAN:

M.O’

Toshkent davlat agrar universiteti

Birinci prorektor S.Y. Islamov

2024 yil « 08 » 06

M.O’

Andijon qishloq xo‘jaligi va agrotexnologiyalar instituti

Rektor T. Z. Sultanov

2024 yil « 11 » 06

KELISHILDI:

O‘zbekiston Respublikasi
Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy ta’limni
rivojlantirish tadqiqotlari markazi

Direktor M. Boltabayev

2024 yil « 08 »

M.O’

O‘zbekiston Respublikasi
Qishloq xo‘jaligi vazirligi huzuridagi
o‘simliklar karantini va himoyasi
agentligi

Direktor I. Ergashev

2024 yil « 11 » 06

M.O’

O‘simliklar karantini va himoyasi
ilmiy tadqiqot instituti

Direktor A. Anorbayev

2024 yil « 11 » 06

M.O’

“Agro Servis Torg” MCHJ-QK

Direktor O. Jurayev

2024 yil « 10 » 06

M.O’

